

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind regimul juridic al averilor ilicite

Analizând propunerea legislativă privind regimul juridic al averilor ilicite, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B400 din 14.09.2011,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare instituirea unor măsuri pentru asigurarea transpunerii prevederilor Deciziei-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea, în ceea ce privește măsura confiscării extinse.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, întrucât instituie, prin art.2 alin.(1), norme derogatorii de la dispozițiile Codului penal referitoare la instituția confiscării speciale, iar în aplicarea art.75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că, prin avizul nr.765 din 6.07.2011, Consiliul Legislativ a avizat favorabil, cu observații și propuneri, un proiect de lege transmis spre avizare de către Secretariatul General al Guvernului, având drept obiect completarea Codului penal și a Legii nr.286/2009 privind Codul penal în sensul prevederii confiscării extinse ca măsură de siguranță aplicabilă în cazul săvârșirii anumitor infracțiuni grave. Proiectul de lege se află, în prezent, în procedură legislativă la comisiile Senatului.

Întrucât proiectul de lege sus-menționat a fost elaborat, ca și prezentul proiect, tot în vederea transpunerii dispozițiilor referitoare la

măsura confiscării extinse din Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005, pentru sistematizarea legislației și evitarea instituirii unor reglementări paralele sau a unor soluții legislative diferite pentru reglementarea aceleiași situații, este necesară corelarea dispozițiilor din cele două proiecte și adoptarea unui singur act normativ.

Precizăm că soluțiile legislative preconizate în cele două proiecte nu pot coexista, întrucât acestea reglementează diferit instituția confiscării extinse. Astfel, potrivit proiectului de Lege pentru completarea Codului penal și al Legii nr.286/2009 privind Codul penal, confiscarea extinsă reprezintă o măsură de siguranță care se aplică de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare, în vreme ce, potrivit prezentului proiect, confiscarea extinsă (reglementată de art.3, fără a fi denumită ca atare), se dispune de către altă instanță decât cea care a pronunțat hotărârea de condamnare, și numai la sesizarea comisiei pentru verificarea averilor, neavând, deci natura juridică a unei măsuri de siguranță.

3. Din punct de vedere al conformității dispozițiilor proiectului cu prevederile Constituției, în special cu prevederile art.44 alin.(8), precizăm că, în Decizia nr.799/2011 asupra proiectului de lege privind revizuirea Constituției, referitor la propunerea de modificarea Constituției, Curtea Constituțională a subliniat că reglementarea prezumției caracterului licit al dobândirii averii „*nu împiedică legiuitorul primar sau delegat ca, în aplicarea dispozițiilor art.148 din Constituție - Integrarea în Uniunea Europeană, să adopte reglementări care să permită deplina respectare a legislației Uniunii în domeniul luptei împotriva criminalității. De altfel, acest obiectiv a fost avut în vedere și de inițiatorul propunerii de revizuire, în mod special cu referire la Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 68 din 15 martie 2005*”.

4. Ca observație de ordin general, semnalăm că prin prezentul proiect sunt preluate o parte din normele din cuprinsul Deciziei-cadru 2005/212/JAI, fără ca acestea să fie adaptate specificului legislației penale naționale, după cum urmează:

a) În ceea ce privește norma din art.2 alin.(1), care reia dispozițiile art.2 alin.(1) din Decizia-cadru 2005/212/JAI, precizăm că aceasta nu este corectă, întrucât confiscarea instrumentelor și

produselor care sunt rezultatul unei infracțiuni, care se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an, sau a bunurilor de o valoare corespunzătoare acestor produse reprezintă, de fapt, măsura de siguranță a confiscării speciale, reglementată de Codul penal, aplicabilă indiferent de pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea respectivă. În aceste condiții, instituirea unei proceduri distincte de confiscare a bunurilor avute în vedere de text nu se justifică, norma din Decizia-cadru 2005/212/JAI fiind deja transpusă în legislația internă. Mai mult decât atât, prin reglementarea propusă s-ar crea un conflict între normele din proiect și dispozițiile Codului penal, întrucât soluțiile legislative sunt diferite.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și în ceea ce privește procedura instituită prin art.2 alin.(2) din proiect, întrucât, din redactarea prea generală a textului, rezultă că sunt vizate și acele situații în care „faptele de natură să aducă atingere normelor fiscale” reprezintă, de fapt, contravenții sau infracțiuni. Or, dacă în ceea ce privește infracțiunile, confiscarea reprezintă, așa cum am arătat, o măsură de siguranță, în ceea ce privește contravențiile, confiscarea reprezintă **sanctiunea contravențională complementară** reglementată de Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Este necesară, de aceea, reanalizarea art.2 din proiect. Menționăm că, în situația menținerii reglementării propuse, măsura de siguranță a confiscării speciale nu ar mai putea fi aplicată, în condițiile Codului penal, decât în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede exclusiv pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii mai mică de un an.

b) Confiscarea reglementată de art.3 este definită, potrivit art.1 lit.d), prin reluarea definiției din art.1 din Decizia-cadru 2005/212/JAI, deși, în dreptul penal român, aceasta nu poate fi calificată drept o „măsură dispusă de instanța de judecată în urma unei proceduri în legătură cu o infracțiune”, întrucât această definiție se aplică, de fapt, măsurii de siguranță a confiscării speciale, prevăzută de art.112 lit.f) din Codul penal, și cu atât mai puțin drept pedeapsă, întrucât pedepse sunt numai pedepsele principale, complementare și accesorii reglementate de Titlul III din Partea generală a Codului penal, între care nu este enumerată și confiscarea.

c) În ceea ce privește art.5, semnalăm că prevederea generică privind posibilitatea persoanelor ale căror bunuri au fost supuse confiscării de a exercita „căile de atac prevăzute de lege pentru

apărarea drepturilor lor”, reia, într-o formulare puțin diferită, dispozițiile art.4 din Decizia-cadru 2005/212/JAI, însă nu reprezintă o veritabilă transpunere a acestora. Avem în vedere faptul că, în prezent, în legislație, nu este prevăzută o procedură privind căile de atac în cazul aplicării măsurii confiscării extinse, astfel încât trimiterea generică din textul propus este lipsită de efecte juridice. În fapt, ar trebui ca respectiva procedură să fie reglementată prin prezentul proiect, prin prevederea expresă a căilor de atac, a termenelor de exercitare a acestora, a instanței competente, precum și a soluțiilor pe care instanța le poate pronunța.

Precizăm că, în ceea ce privește măsura confiscării reglementată prin proiect, nu pot fi aplicabile dispozițiile Codului de procedură penală referitoare la căile de atac, așa cum ar putea rezulta din dispozițiile **art.6**, referitoare la completarea cu prevederile Codului de procedură penală, întrucât acestea din urmă au în vedere hotărârile pronunțate de instanțele penale în cursul procesului penal. Or, măsura confiscării prevăzută de proiect se aplică printr-o procedură distinctă, care se desfășoară după condamnarea pentru anumite infracțiuni. În acest context, precizăm că aplicarea în completare a prevederilor Codului de procedură penală nu este posibilă nici ca urmare a faptului că instituția confiscării, așa cum este reglementată de proiect, nu reprezintă o instituție de drept penal material, care să poată fi deci aplicată prin intermediul normelor de procedură penală. Este necesară, de aceea, reanalizarea **art.6**.

5. Referitor la art.1 lit.e), semnalăm că modalitatea de constituire a comisiei pentru verificarea averilor nu este suficient de precisă, având în vedere că, potrivit art.1 lit.f), instanța competentă să aplice măsura confiscării și pe lângă care se constituie comisia pentru verificarea averilor este **judecătoria**, iar desemnarea membrilor comisiei se face de către **președintele tribunalului** sau **prim-procurorul parchetului de pe lângă tribunal**. În acest sens, menționăm că, potrivit art.43 alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, **președinții tribunalelor exercită numai „atribuții de coordonare și control administrativ ale instanțelor unde funcționează, precum și ale instanțelor din circumscripție”, respectiv judecătoriile.**

Este necesară, de aceea, reanalizarea, completarea și reformularea normelor propuse pentru art.1 lit.e) și f). Precizăm că, pentru corectitudinea exprimării, la **lit.f)**, sintagma „**judecătoria din raza teritorială a domiciliului ori a reședinței titularului dreptului de**

proprietate” trebuie înlocuită cu sintagma „judecătoria în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința titularul dreptului de proprietate”.

6. Semnalăm că procedura instituită nu este completă, întrucât nu se prevede cine anume are competența sesizării comisiei pentru verificarea averilor în vederea exercitării atribuției de sesizare a instanței competente. Este necesară, de aceea, introducerea în proiect a unei norme exprese în acest sens. Totodată, trebuie să se prevadă și care anume este modalitatea de desfășurare a activității comisiei, precum și întinderea competenței acesteia, având în vedere și faptul că aprecierea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art.3 alin.(2) și (3) din proiect se face exclusiv de către instanța competentă.

Totodată, este necesară prevederea expresă a denumirii și naturii juridice a actului prin care se finalizează activitatea comisiei de cercetare a averilor și, eventual, a căilor de atac împotriva respectivului act, precum și a persoanelor îndreptățite să le formuleze.

7. La art.3 alin.(1), pentru rigoarea reglementării, este necesar ca textul să prevadă infracțiunile avute în vedere prin normele de trimitere la dispozițiile din Codul penal sau din legile penale speciale, și nu prin utilizarea unor denumiri generice.

La alin.(2), pentru respectarea cerinței impuse de art.49 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesar ca elementele enumerării să fie marcate prin utilizarea literelor alfabetului, și nu a liniuțelor.

8. La art.4 alin.(1), pentru corelare cu dispozițiile art.3 alin.(3) din Decizia-cadru 2005/212/JAI, precum și pentru un spor de rigoare normativă, expresia „poate dispune confiscarea potrivit art.3 din prezenta lege” trebuie înlocuită cu sintagma „poate dispune confiscarea, în condițiile prevăzute la art.3”.

La alin.(2), pentru claritatea dispoziției este necesar să se menționeze care sunt celelalte „proceduri legale, altele decât cele penale” avute în vedere de norma propusă.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1064/10.10.2011

L. nr. 144/2007

M. Of. nr. 359/25 mai 2007

Lege privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate

**1 republicare cu
renumerotare**

M. Of. nr. 535/3 aug. 2009

Lege privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate

2 modificări prin

D.C.C. nr. 415/2010

M. Of. nr. 294/5 mai 2010

Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. I "Dispoziții generale" (art. 1-9), ale art. 11 lit. e), f) și g), ale art. 12 alin. (2), ale art. 13, ale art. 14 lit. c), d), e) și f), ale art. 17, ale art. 38 alin. (2) lit. f), g) și h), ale art. 42 alin. (2), (3) și (4), ale cap. VI "Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților" (art. 45-50) și ale art. 57 din Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate

suspendă pentru o perioadă de 45 de zile prevederile cap. I cu art. 1-9, art. 11 lit. e), f) și g), art. 12 alin. (2), art. 14 lit. c), d), e) și f), art. 42 alin. (2), (3) și (4), cap. VI cu art. 45-50 (termenul se împlinește la data de 19 iunie 2010, după care operează dispozițiile art. 147 alin. (1) din Constituție

**3 admisă excepție
de neconst. prin**

D.C.C. nr. 415/2010

M. Of. nr. 294/5 mai 2010

Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. I "Dispoziții generale" (art. 1-9), ale art. 11 lit. e), f) și g), ale art. 12 alin. (2), ale art. 13, ale art. 14 lit. c), d), e) și f), ale art. 17, ale art. 38 alin. (2) lit. f), g) și h), ale art. 42 alin. (2), (3) și (4), ale cap. VI "Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților" (art. 45-50) și ale art. 57 din Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate

cap. I cu art. 1-9, art. 11 lit. e), f) și g), art. 12 alin. (2), art. 14 lit. c), d), e) și f), art. 42 alin. (2), (3) și (4), cap. VI cu art. 45-50

4 modificări prin

L. nr. 176/2010

M. Of. nr. 621/2 sep. 2010

Lege privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

*modifică art. 15 alin. (2) și (3), art. 16 alin. (2) și (4), art. 26 alin. (2), art. 28 alin. (1) lit. h), art. 28 alin. (3), art. 29, art. 31 alin. (1) și (5), art. 37 alin. (1) și (3), art. 38 alin. (2) lit. c) și f);
introduce art. 35_1, art. 38_1;
abrogă art. 1-12, art. 13 alin. (3), art. 14, art. 17, art. 41 - 57*